

JAK WSPIERAĆ DZIECKO Z GRUPY RYZYKA DYSLEKSJI - OBSZAR WZROKOWO - PRZESTRZENNY I SŁUCHOWO - JEZYKOWY

Dziecko z grupy ryzyka dysleksji (o ryzyku dysleksji można przeczytać tu: [link Ryzyko dysleksji u dzieci w wieku przedszkolnym –dlaczego wczesne rozpoznanie i wspieranie gotowości szkolnej ma tak duże znaczenie? – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 9 w Warszawie](#)), tak, jak i wszystkie inne dzieci z trudnościami w nauce, wymaga szczególnej troski ze strony rodziców i nauczycieli. Potrzebuje wnikliwej obserwacji i adekwatnej do potrzeb rozwojowych pomocy. Jej celem jest dążenie do wyrównania lub zmniejszenie dysharmonii w rozwoju psychomotorycznym dziecka, zanim zacznie ono doświadczać niepowodzeń w nauce. Dziecko z grupy ryzyka dysleksji nie musi stać się dzieckiem dyslektycznym.

CZEGO POTRZEBUJE DZIECKO Z GRUPY RYZYKA DYSLEKSJI ZANIM PÓJDZIE DO SZKOŁY?

Dziecko z grupy ryzyka dysleksji może wymagać więcej ćwiczeń w poszczególnych obszarach rozwoju. Ważne jest jednak, aby nie ograniczać zabawy, która zapewnia mu dobre samopoczucie, a przez to zdolność do wysiłku i pokonywania trudności. Dzieci z grupy ryzyka dysleksji powinny, przy pomocy specjalistów, nadrobić opóźnienia rozwojowe jeszcze przed podjęciem nauki szkolnej.

Jak wspomagać rozwój takiego dziecka?

- Jak najwcześniej wychwycić problemy dziecka w nauce
- Systematycznie je obserwować, co pozwoli zauważyć trudności i wpływać na postępy
- Współpracować ze specjalistami: psychologiem, logopedą, terapeutą, którzy ukierunkują formy pomocy dziecku
- Prowadzić ćwiczenia wstępne poprzedzające naukę czytania (kształcenie słuchu fonemowego, sprawdzenie i doskonalenie artykulacji, analiza i synteza wzrokowa, słuchowa, sprawność mięśniowo – ruchowa, kształcenie orientacji w schemacie ciała).

Jak organizować ćwiczenia w domu?

- Ćwiczenia powinny być krótkie (10–15 minut), ale systematyczne
- Zawsze zaczynać od zadań łatwiejszych, kończyć sukcesem
- Unikać presji i pośpiechu
- Wprowadzać elementy zabawy i ruchu.
-

Pracując na co dzień z dzieckiem grupy ryzyka dysleksji, należy przede wszystkim zadbać o jego zdrowie psychiczne, co można osiągnąć poprzez:

- Rozwijanie poczucia własnej wartości dziecka
- Wzbudzanie jego ciekawości poznawczej, zainteresowanie otoczeniem bliższym i dalszym
- Budowanie motywacji do pracy, podejmowania wysiłku
- Rozwijanie zainteresowań
- Wyrabianie odporności emocjonalnej na trudności i niepowodzenia.

Brak rozpoznania u dziecka wczesnych symptomów ryzyka dysleksji lub brak wsparcia go w okresie przedszkolnym, może być powodem nasilonych trudności w czytaniu i pisaniu w szkole. Takie dziecko szybko może zauważyć, że gorzej radzi sobie od swoich rówieśników, nie chce chodzić do szkoły, czuje przed nią lęk, nie wierzy w siebie, swoje możliwości, nie chce się uczyć.

DZIECKO Z GRUPY RYZYKA DYSLEKSJI – WSKAZÓWKI DLA RODZICÓW, NAUCZYCIELI POMOCNE W ROZWIJANIU POCZUCIA WARTOŚCI

Mając na uwadze, jak ważne w pracy z dzieckiem z grupy ryzyka dysleksji jest dbanie o poczucie własnej wartości dziecka, jego dobrostan psychiczny przydatne jest uwzględnianie następujących wskazówek

- Unikaj głośnych komentarzy dotyczących trudności dziecka w jego obecności
- Poznaj umiejętności, zdolności, talenty dziecka, pomóż mu w ich wykorzystaniu i prezentowaniu przed innymi
- Określ cele nauczania tak, by dziecko mogło odnieść sukces na miarę możliwości
- Nie porównuj dziecka z grupy ryzyka dysleksji z jego rodzeństwem lub rówieśnikami
- Dostosuj wymagania do możliwości dziecka
- Nie stwarzaj sytuacji rywalizacji
- Unikaj wyręczania dziecka czy podsuwania mu wciąż gotowych rozwiązań i podpowiedzi
- Dyskretnie pomagaj dziecku w osiągnięciu celów – tylko na tyle, na ile jest to niezbędne, popchnij je do przodu tylko trochę, resztę niech zrobi samo
- Okazuj dziecku akceptację, a także zainteresowanie i troskę
- Chwal dziecko, nagradzaj słownie, unikaj słów typu: „dobrze zrobiłeś, ale...”
- Podkreślaj w rozmowach z dzieckiem rzeczy dobre, pozytywne, nawet drobne osiągnięcia
- Dziel się z innymi (np. nauczycielami, członkami rodziny) pozytywnymi uwagami o dziecku
- Dawaj dziecku możliwość wykonania pewnych zadań, pełnienia ról i przeżywania z tego powodu satysfakcji
- Informuj dziecko o sprawach, które go dotyczą; jeśli musi wykonywać w domu ćwiczenia logopedyczne, ruchowe, korekcyjno-kompensacyjne i inne, powiedz mu o tym, wyjaśnij powody, zachęć, ustal nagrodę.

DZIECKO Z GRUPY RYZYKA DYSLEKSJI – JAK JE WSPIERAĆ?

Celem wspierania dziecka z grupy ryzyka dysleksji jest wyrównanie opóźnień rozwojowych przed pójściem do szkoły, eliminowanie lub zmniejszenie objawów ryzyka dysleksji. Dobrze jest, jeśli dziecko takie może być pod opieką pedagoga terapeutę, a także innych specjalistów, którzy dobiorą odpowiednie formy pomocy. Ćwiczenia specjalistyczne mają na celu doskonalenie:

- Sprawności motoryki dużej i małej
- Funkcji wzrokowo – przestrzennych
- Funkcji słuchowo – językowych
- Orientacji w schemacie ciała i przestrzeni.

PROPOZYCJE ĆWICZEŃ W OBSZARZE FUNKCJI WZROKOWO – PRZESTRZENNYCH

- Budowanie konstrukcji z klocków według wzoru, tworzenie konstrukcji według własnego pomysłu
- Układanie obrazka, figur z części według wzoru, a także bez wzoru (układanki, klocki obrazkowe, mozaika geometryczna, gra „Patyczaki”, itp.)
- Znajdowanie na obrazku ukrytego elementu lub wzoru
- Szukanie podobieństw i różnic między obrazkami, przedmiotami
- Wskazywanie elementów, z których ułożony jest wzór
- Wyszukiwanie jednego obrazka spośród wielu różnych
- Odnajdywanie i rysowanie dróg w labiryntach
- Rysowanie postaci człowieka, uwzględnianie w niej wszystkich części ciała, twarzy
- Ćwiczenia rozwijające pamięć wzrokową (zapamiętywanie układu kilku przedmiotów, obrazków, liter, cyfr po krótkiej ekspozycji, odtworzenie go z pamięci; zapamiętywanie wyglądu eksponowanego przez chwilę przedmiotu, zabawki)
- Dobieranie jednakowych obrazków, figur geometrycznych
- Dobieranie części obrazka do całości
- Układanie kompozycji z oddzielnych figur geometrycznych
- Kończenie zaczętych rysunków, dorysowywanie brakujących elementów na obrazku

PROPOZYCJE ĆWICZEŃ W OBSZARZE FUNKCJI SŁUCHOWO – JĘZYKOWYCH

- Rozróżnianie dźwięków, odgłosów z otoczenia, rozpoznawanie wytwarzanych dźwięków (szmerów)
- Zabawy ortofoniczne: wysłuchiwanie i różnicowanie powtarzających się dźwięków np. naśladowanie szumu wiatru „szszsz” syczenia węża „sssss”, pukania „puk, puk”, dźwięku zegara „tik-tak”, nożyc „ciach, ciach”, itp.
- Dzielenie wyrazów na sylaby z wyklaskiwaniem
- Dzielenie wyrazów na sylaby z jednoczesnym wystukiwaniem rytmu wypowiedzianych sylab
- Odtwarzanie prostego rytmu
- Wykonywanie określonych ruchów (np. rysowanie) w rytm uderzeń
- Kończenie wyrazów rozpoczynających się na podaną sylabę
- Rozpoznawanie i tworzenie wyrazów rymujących się
- Wyodrębnianie w wyrazie pierwszej głoski lub tworzenie wyrazów rozpoczynających się od podanej głoski, np. wymienianie wyrazów rozpoczynających się na głoskę k” (kaczka, kwiat, kot, kura, kaktus...)
- Wybieranie obrazków, których nazwa rozpoczyna się od podanej głoski
- Różnicowanie słów podobnie brzmiących: dziecko wskazuje obrazki po usłyszeniu ich nazw, np. góra – kura, koza – kosa, czapka – żabka, bucik – budzik, itp.
- Wskazywanie na ilustracjach przedmiotów, których nazwy rozpoczynają się od danej głoski
- Wyodrębnianie ostatniej głoski w wyrazie, wybieranie obrazków, które kończą się taką samą głoską, np. lody, schody, szachy, nuty, ryby, itp.
- Dobieranie par obrazków, których nazwy rozpoczynają się taką samą głoską (np. sowa – słońce, buda – beczka, las – latawiec) lub kończą się tą samą głoską, (np. sok – lok, ptak – smok, słońce – serce)
- Wybieranie obrazków, których nazwy kończą się daną głoską

- Dobieranie w pary obrazków, w których nazwa drugiego rozpoczyna się na taką samą głoskę, jaką kończy się nazwa pierwszego (np. aparat – telefon, odkurzacz – czapka, noc – cebula), tworzenie na tej zasadzie tzw. łańcuszków wyrazowych, np. motyl – lampa – aparat – telefon – noga – autobus – samolot – traktor – rower.....
- Samodzielne układanie przez dziecko wyrazów z sylab dwuliterowych (dobieranka sylabowa), np. ba- , ma-, itp.

Wspomniane wyżej ćwiczenia pomagają dziecku w przygotowaniu do nauki czytania i pisania. Ważne są również ćwiczenia w innych obszarach rozwojowych, które opiszemy w osobnym artykule. Zapraszamy do lektury.

Bibliografia:

Jolanta Rafał-Łuniewska „Propozycje ćwiczeń do wykorzystania w pracy z dzieckiem z grupy ryzyka dysleksji w edukacji wczesnoszkolnej”
Bogdanowicz, M. (2011). Ryzyko dysleksji. Problem i diagnoza. Gdańsk: Harmonia